

img1

## LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

### NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. vasario 24 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Birutės Janavičiūtės (pranešėja), Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė) ir Donato Šerno,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovių (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijos ir uždarnosios akcinės bendrovės „Modernaus būsto projektai“ kasacinius skundus dėl Panevėžio apygardos teismo 2020 m. gegužės 12 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo V. M. ieškinį atsakovėms (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijai ir uždarajai akcinei bendrovei „Modernaus būsto projektai“ dėl įpareigojimo neatlikti neteisėtų veiksmų, tretieji asmenys uždaroji akcinė bendrovė „Biržų šilumos tinklai“, D. M..

Teisėjų kolegija

nustatė:

#### I. Ginčo esmė

1. Byloje sprendžiamas klausimas dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų paskirstymą, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovas prevenciniu ieškiniu prašė uždrausti atsakovėms atlikti neteisėtus veiksmus – prijungti ieškovui nuosavybės teise priklausančią 212,08 kv. m. negyvenamąją patalpą (kavinę-konditerijos cechą), esančią (duomenys neskelbtini), prie centrinės kolektorinės šildymo sistemos, kuriams Panevėžio apylinkės teismo 2019 m. gegužės 28 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. S2-5590-434/2019](#) leidimas nėra išduotas, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovas teismo posėdžio metu pateikė pareiškimą dėl prevencinio ieškinio atsisakymo, kurį grindė tuo, kad, atnaujinus procesą civilinėje byloje [Nr. S2-5590-434/2019](#) ir panaikinus Panevėžio apylinkės teismo 2019 m. gegužės 28 d. nutartį, išnyko grėsmė, jog dėl atsakovių neteisėtų veiksmų ieškovui bus padaryta žala. Panaikinus nurodytą nutartį atsakovės patekti į ieškovo patalpas neteko leidimo, kurio pagrindu jos ketino atlikti neteisėtus veiksmus. Ieškovas prašė iš atsakovių solidariai (jei teismas laikytų tai neįmanoma – iš atsakovės (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijos (toliau – ir Bendrija) priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

#### II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Panevėžio apylinkės teismas 2020 m. vasario 4 d. nutartimi priėmė ieškinio atsisakymą ir civilinę bylą nutraukė, grąžino ieškovui 75 Eur žyminio mokesčio dalį, priteisė iš atsakovių ieškovui po 2587,50 Eur ir po 14,30 Eur teismo procesinių dokumentų įteikimo išlaidų atlyginimo valstybei.
5. Teismas, nenustatęs, kad ieškovo ieškinio atsisakymas prieštarautų įstatymų nuostatomis, jį priėmė ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 140 straipsnio 1 dalimis, 293 straipsnio 4 punktu civilinę bylą nutraukė.
6. Teismas, remdamasis [CPK 87 straipsnio](#) 2 dalimi, nutarė ieškovui grąžinti 75 proc. už ieškinio padavimą sumokėto žyminio mokesčio dalį (75 Eur).
7. Teismas nustatė, kad Panevėžio apylinkės teismas civilinėje byloje Nr. S2-559-434/2019, tenkinęs atsakovės (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijos prašymą, 2019 m. gegužės 28 d. nutartimi išdavė leidimą atsakovėms, dalyvaujant pasirinktam antstoliui, įeiti į ieškovui priklausančias patalpas, atlikti veiksmus, kurie yra būtini namo atnaujinimui, t. y. atlikti bendrojo naudojimo šildymo sistemos, karšto vandens sistemos modernizavimo darbus, sudarant sąlygas atlikti šiuos veiksmus. Nagrinėjamoje byloje ieškovas pateikė ieškinį, kurį grindė tuo, kad atsakovės ketina jo patalpose atlikti veiksmus, dėl kurių atlikimo teismo leidimas nėra išduotas, t. y. prijungti ieškovui nuosavybės teise priklausančią patalpą prie centrinės kolektorinės šildymo sistemos, nors patalpoje yra įrengtas dujinis šildymas ir jis yra registruotas Nekilnojamojo turto registre. Atsakovės UAB „Modernaus būsto projektai“ atstovas teismo posėdyje patvirtino, jog patekus į patalpas jose bus įrengta centrinė kolektorinė šildymo sistema. Teismas pažymėjo, kad, išnaginėjęs ieškovo skundą dėl 2019 m. gegužės 28 d. nutarties, 2019 m. liepos 10 d. nutartyje pasisakė, jog teismui išduodant leidimą atsakovėms įeiti į patalpas nėra pasisakyta dėl

ieškovo patalpose esančios šildymo sistemos pakeitimo tuo atveju, kai savininkas tam prieštarauja.

8. Teismas pripažino, kad ieškovas turėjo pagrindą teikti teismui prevencinį ieškinį. Ieškinio atsisakymas yra sietinas tik su ta aplinkybe, kad atsakovės neteko galimybės be ieškovo sutikimo pateikti jį jam nuosavybės teise priklausančias patalpas, teismui atnaujinus procesą civilinėje byloje Nr. S2-5590-434/2019 ir 2019 m. gruodžio 18 d. nutartimi atsisakius išduoti leidimą pateikti jį patalpas bei atlikti bendrojo naudojimo šildymo sistemos, karšto vandens sistemos modernizavimo darbus. Atsakovių elgesys, ketinimas atlikti veiksmus, nenustatytus teismo išduotame leidime, lėmė ieškovo ieškinio padavinį teismui, todėl teismas, remdamasis [CPK](#) 94 straipsnio 1 dalimi, 96 straipsniu, nutarė, jog iš atsakovių lygiomis dalimis priteistinas ieškovo patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas.
9. Teismas nustatė, kad ieškovas patyrė 4800 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti, 300 Eur išlaidų antstoliui, sumokėjo 100 Eur žyminį mokestį už ieškinio padavinį ir 50 Eur už laikinųjų apsaugos priemonių taikymą. Taigi ieškovui iš atsakovių priteistina lygiomis dalimis po 2587,50 Eur.
10. Panevėžio apygardos teismas, išnagrinėjęs atsakovių atskiruosius skundus, 2020 m. gegužės 12 d. nutartimi paliko nepakeistą Panevėžio apylinkės teismo 2020 m. vasario 4 d. nutartį; priteisė ieškovui iš atsakovių po 700 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
11. Apeliacinės instancijos teismas sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovas turėjo pagrindą teikti prevencinį ieškinį, nes, išdavus teismo leidimą, atsakovėms buvo sudarytos sąlygos pateikti jį ieškovo patalpas, kuriose įrengta vietinė šildymo sistema, ir su antstolės pagalba buvo siekiama atlikti ne tik teismo leidime nurodytus darbus, bet ir šildymo sistemos pakeitimo darbus, t. y. prijungti ieškovo patalpas prie centrinio kolektorinio šildymo. Be to, atsakovės neginčija, kad ieškovo patalpose ketino atlikti veiksmus, nenurodytus teismo išduotame leidime, ir šio ketinimo neatsako ir šiuo metu, nes mano, jog jų veiksmai teisėti, esant nenuginčytiems techninio renovacijos projekto sprendiniams. Tačiau tokių ketinimų atsakovės šiuo metu įgyvendinti negali, nes, panaikinus teismo leidimą ir jo pagrindu išduotą vykdomąjį raštą, atsakovės prarado realią galimybę pateikti jį ieškovo patalpas. Dėl to grėsmė, kad ieškovo patalpos bus prijungtos be jo sutikimo prie centrinio šildymo sistemos, išnyko, taip pat nebėra pagrindo pareikšti prevencinį ieškinį.
12. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs bylos medžiagą, nusprendė, kad nėra pagrindo daryti išvadą, jog bylos nagrinėjimas užtruko išimtinai dėl ieškovo reikiamų prašymų. Teismas nustatė, kad 2019 m. rugsėjo 30 d. vykęs teismo posėdis buvo atidėtas įtraukus į bylos nagrinėjimą kaip trečiąjį asmenį UAB „Biržų šiluma“ bei nustačius terminą atsiliepimui pateikti, šio asmens įtraukimui šalys neprieštaravo 2019 m. spalio 31 d. teismo posėdis atidėtas įpareigojus atsakoves pateikti ieškovui, jo atstovui taikos sutarties projektą; 2019 m. lapkričio 8 d. teismo posėdis atidėtas, nes Panevėžio apygardos teisme nebuvo išspręstas klausimas dėl ieškovo prašymo perduoti Panevėžio apylinkės teismo nagrinėjamas bylas (taip pat ir šią) kitam teismui; nors 2019 m. lapkričio 22 d. vykusiame teismo posėdyje ieškovas pareiškė prašymą sustabdyti bylą dėl taikos sutarties tvirtinimo, tačiau šis prašymas buvo netenkintas ir neužvilkingo bylos nagrinėjimo; 2019 m. gruodžio 11 d. vykusiame teismo posėdyje ieškovas pareiškė prašymą patikslinti ieškinio reikalavimą, šį teismas patenkino, taip pat įpareigojo ieškovą susisiekti su projektuotoju, išsiaiškinti apie jo galimybes atvykti į teismo posėdį, pripažino trečiojo asmens D. M. dalyvavinį teismo posėdyje būtinu; 2020 m. sausio 20 d. teismo posėdžio metu ieškovas pateikė pareiškimą dėl ieškinio atsisakymo, o atsakovės pareiškė prašymus leisti pateikti argumentus dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo raštu.
13. Apeliacinės instancijos teismas pripažino, kad atsakovių elgesys nulėmė ieškinio padavinį teismui, o nenustatęs, jog ieškovas būtų piktnaudžiavęs procesinėmis teisėmis, vilkinęs procesą, pirmosios instancijos teismas pagrįstai paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Netenkinęs atskirųjų skundų teismas nutarė, kad ieškovo patirtų bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme atlyginimas priteistinas iš atsakovių.

### III. Kasacinių skundų ir atsiliepimų į juos teisiniai argumentai

14. Kasacinių skundų atsakovė (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrija prašo panaikinti Panevėžio apygardos teismo 2020 m. gegužės 12 d. nutartį ir priimti naują nutartį – ieškovo prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo atmesti, o atsakovės prašymą priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą iš ieškovo tenkinti; priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

#### 14.1. Apeliacinės instancijos teismas

, nusprenddamas, kad ieškinio atsisakiusiam ieškovui iš atsakovių priteisiamas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, netinkamai išaiškino ir taikė [CPK](#) 93 straipsnio, 94 straipsnio 1 dalies teisės normas, ir tokiu būdu pažeidė Lietuvos Respublikos daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 3 punkto, 4 straipsnio 6 dalies, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 1.5, 1.137, 1.138 straipsnių, 3.88 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas, protingumo, sąžiningumo ir teisingumo principus, proporcingumo, *bonus pater familias* (atidaus, rūpestingo ir apdairaus žmogaus) kriterijus. Ieškovas atsisakė ieškinio ne dėl to, kad atsakovės jo reikalavimus patenkino, atsisakymo taip pat nelėmė ir atsakovių elgesys, todėl atsakovėms ir nekyla pareiga atlyginti ieškovo išlaidų. Laimėjusiu ir turinčiu teisę į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ieškovas galėtų būti pripažintas tik tuo atveju, jei teismo būtų konstatuota, kad jis neprivalo vykdyti techninio renovacijos projekto, patvirtinto visuotinių savininkų susirinkimų sprendimais, o atsakovės neturi teisės to reikalauti. Ieškovas pateikė akivaizdžiai nepagrįstą ieškinį, teikdamas nepagrįstus prašymus veikė prieš ekonomišką ir konstruktyvų procesą, piktnaudžiavo procesinėmis teisėmis. Tokiu būdu teismas nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, kurioje išaiškinta, kad bylinėjimosi išlaidos atlyginamos šaliai, kuri sąžiningai siekė apginti pažeistą teisę; kad atsakomybė ir kaltė dėl bylinėjimosi išlaidų nustatoma pagal procesinius šalių santykius, jų procesinį elgesį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-339-916/2015; 2018 m. gruodžio 31 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-518-248/2018](#)).

- 14.2. Teismas nepagrįstai nusprendė, kad atsakovės ketino atlikti veiksmus, nenurodytus teismo išduotame leidime. Teismas išdavė leidimą atlikti visus veiksmus, nustatytus techniniame renovacijos projekte (radiatorių, šildymo vamzdinių montavimo, šildymo sistemos prijungimo prie apskaitos darbus), todėl ieškovo teisės negalėjo būti pažeistos. Be to, ieškovo asmeninės nuosavybės niekada nebuvo ketinama liesti, pagal savininkų susirinkimų sprendimų reikalavimus reikėjo įrengti kolektorius ir juos prijungti prie centrinio šildymo, ieškovas nepagrįstai darbus įvardija kaip šildymo sistemos keitimą. Teismų praktikoje nurodoma, kad visuotinio susirinkimo metu daugumos savininkų priimtų sprendimų kvestionavimas jų neginčijant pažeidžia ne tik daugiabučio namo savininkų teises ir interesus, nes nepagrįstai ilgai trikdomos namo atnaujinimo procedūros, bet ir viešąjį interesą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-527-695/2016; Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 21 d. nutarimas).

- 14.3. Nors ieškovo veiksmai nevykdant techninio renovacijos projekto, kuriam pats raštu buvo pritaręs, kiekvieną dieną didina Bendrijos narių patiriamą žalą dėl neužbaigto renovacijos proceso, apeliacinės instancijos teismas neanalizavo ieškovo tikrosios valios ir veiksmų, nesivadovavo [CPK](#) 1.1, 1.5, 6.263 straipsniais, įpareigojančiais kiekvieną asmenį laikytis tokio elgesio taisyklių, kad savo veiksmais (veikimu ar neveikimu) nepadarėtų kitam asmeniui žalos, vadovautis teisingumo, sąžiningumo principais. Vertindamas šalies (ne)sąžiningumą teismas neatsižvelgė į Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo 1, 6 straipsnių nuostatas, kad kuo ilgiau neužbaigiama renovacija, tuo ilgiau nesuteikiama valstybės parama, kuri paskolą gyventojams galėtų sumažinti net 30 proc., tuo ilgiau palūkanos skaičiuojamos nuo visos paskolos, be to, nepasiekus susitarimo iki galutinio 2020 m. gegužės 9 d. termino ir nepabaigus renovacijos, valstybės suteikta parama būtų išieškoma iš butų savininkų. Tokiu būdu teismas pažeidė Bendrijos narių teisę į teisėtų lūkesčių apsaugą, ignoravo viešąjį interesą.
- 14.4. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė [CPK](#) 177, 178, 185 straipsnių nuostatas, nes ignoravo civilinėje byloje esančius rašytinius įrodymus, neįvertino jų visapusiškai ir sistemiškai, kritiškai nevertino ieškovo paaiškinimų, susijusių su prevencinio ieškinio atsisakymo prielaidomis ir motyvais, nepasisakė dėl prieštaravimų tarp ieškovo paaiškinimų ir bylos rašytinių įrodymų. Panevėžio miesto apylinkės teismo 2019 m. gegužės 28 d. nutarties, kuria išduotas teismo leidimas, turinio ir prasmės, paviršutiniškai, formaliai išnagrinėjo bylą.
- 14.5. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė [CPK](#) 270 straipsnio 4 dalies 3 punkto, 331 straipsnio 4 dalies nuostatas, nes dėl esminių atsakovės atskirojo skundo argumentų nepasisakė arba pasisakė tik lakoniškai ir fragmentiškai, neatliko pirmosios instancijos teismo argumentų analizės.
15. Kasaciniu skundu atsakovė UAB „Modernaus būsto sprendimai“ prašo panaikinti Panevėžio apygardos teismo 2020 m. gegužės 12 d. nutartį ir Panevėžio apylinkės teismo 2020 m. vasario 4 d. nutartį ir išspręsti klausimą iš esmės – ieškovo prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo atmesti, o atsakovės prašymą priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą iš ieškovo tenkinti, priteisiant iš ieškovo 8012,12 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose, atlyginimą; priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 15.1. Teismai, priteisdami iš atsakovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimą akivaizdžiai nepagrįstą prevencinį ieškinį pareiškusiam ir bylos procesą vilkinusiam ieškovui, pažeidė [CPK](#) 94 straipsnį ir nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, kurioje nurodoma, kad ieškinio atsiėmimo ir bylos nutraukimo atvejais bylinėjimosi išlaidos paprastai iš viso neskirstomos, nebent nustatoma, kad šalis piktnaudžiavo savo procesinėmis teisėmis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-518- 248/2018; 2020 m. vasario 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-41-1075/2020). Atsakovės UAB „Modernaus būsto sprendimai“ elgesys bylą nagrinėjusių teismų įvertintas kaip tinkamas; atsakovė, atlikdama ginčo darbus, vadovavosi teisėtais Bendrijos sprendimais; atsakovės veiksmai niekaip nenulėmė ieškovo prevencinio ieškinio atsiėmimo.
- 15.2. Ieškovui kyla pareiga atlyginti atsakovės patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, nes ieškovo elgesys akivaizdžiai neapdairiai ir nerūpestingai pareiškiant prevencinį ieškinį, sistemingai veikiant prieš greitą bylos išnagrinėjimą vertintinas kaip nesąžiningas [CPK](#) 94 straipsnio 1 dalies prasme. Ieškovas žinojo apie teisinį ginčo darbų atlikimo pagrindą, nes pats balsavo Bendrijos narių susirinkimuose priimtą sprendimą; teikdamas įvairius procesinius prašymus (dėl papildomų įrodymų, liudytojų apklausimo, teismo nušalinimo, bylos sustabdymo), sistemingai vilkino bylą, todėl piktnaudžiavo procesinėmis teisėmis ([CPK](#) 95 straipsnis).
16. Ieškovas atsiliepimais į atsakovių kasacinius skundus prašo juos atmesti ir skundžiamus teismų procesinius sprendimus palikti nepakeistus; priteisti iš atsakovių bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 16.1. Atsakovės Bendrijos pozicija, kad tik ieškovui nuginčijus techninį renovacijos projektą būtų galima spręsti dėl atsakovių neteisėtų veiksmų, prieštarauja bylos įrodymams, patvirtinantiems, jog techninio renovacijos projekto dalis, kurioje nurodytas ieškovui priklausančių patalpų prijungimas prie centrinės kolektorinės namo šildymo sistemos, yra neteisėta. Ieškovo patalpose yra teisėtai įrengta dujinė šildymo sistema. Ankstesnis patalpų savininkas 2002 m. teisėtai įrengė patalpose dujinį šildymą. Faktas dėl dujinės šildymo sistemos yra įregistruotas Nekilnojamojo turto registre ir nėra nuginčytas. Ieškovas patalpas įsigijo tik 2013 m. su jomis jau esančia šildymo sistema. Be to, Panevėžio apygardos teismas 2019 m. liepos 10 d. ir 2019 m. gruodžio 12 d. nutartyse nurodė, kad teismo 2019 m. gegužės 28 d. nutartimi išduotas leidimas atlikti tik bendrojo naudojimo šildymo sistemos, karšto vandens sistemos modernizavimo darbus, kuriems ieškovas neprieštarauja, o ieškovui priklausančiose patalpose yra vietinė šildymo sistema, kuri nėra priskirta prie bendrojo naudojimo įrangos. Byloje nėra įrodymų, kad ieškovas sutiko dėl jam priklausančiose patalpose esančios šildymo sistemos keitimo. 2017 m. gegužės 11 d. ir 2018 m. gegužės 9 d. butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimuose buvo pateikta bendro pobūdžio informacija apie techninį renovacijos projektą, nebuvo nurodyta, kad numatomas ieškovo patalpų šildymo būdo keitimas. Techninio renovacijos projekto buvimo faktas nesudaro pagrindo daryti išvadą, kad jame nurodyti darbai ir sprendimai yra pagrįsti ir teisėti. Techniniame renovacijos projekte esančių darbų pagrįstumo bei teisėtumo įvertinimas nėra susijęs su ieškovo prevencinio ieškinio reikalavimo dalyku ir pagrindu.
- 16.2. Būtent atsakovės inicijavo teisinį procesą dėl teismo leidimo išdavimo, kuris tapo pagrindu ieškovui ginti savo pažeistas teises ir teisėtus interesus. Nesutiktina, kad visi geranoriški situacijos sprendimo būdai buvo išnaudoti ir Bendrija buvo priversta kreiptis į teismą dėl leidimo išdavimo. Priešingai, ieškovas ir kiti namo butų, patalpų savininkai ne kartą bandė spręsti klausimą dėl techninio renovacijos projekto pakeitimo, tačiau atsakovės ignoravo tokius prašymus, Bendrijos narių priimtus protokolinius sprendimus. Be to, Bendrijos pirmininkas D. K. savavališkai kreipėsi į teismą dėl teismo leidimo išdavimo, nevykdė namo butų, patalpų savininkų susirinkimo protokolinio sprendimo dėl taikaus vykdomosios bylos Nr. 0115/19/01126 užbaigimo ir kreipimosi dėl renovacijos projekto patikslinimo. Taigi, atsakovės negalėjo toliau siekti įgyvendinti neteisėtų veiksmų, o privalėjo įtaisyti techninio renovacijos projekto dalį.
- 16.3. Atsakovė UAB „Modernaus būsto projektai“ nepagrįstai teigia, kad jos veiksmai neturėjo įtakos ieškovo prevencinio ieškinio pareiškimui, nes būtent ji parengė namo renovacijos darbų techninį projektą, kuriame neteisėtai nurodė ieškovui priklausančių patalpų prijungimą prie centrinės kolektorinės šildymo sistemos.
- 16.4. Dėl atsakovių neteisėtų veiksmų, ieškovui priklausančias patalpas prijungus prie kolektorinės šildymo sistemos, ieškovui būtų padaryta žala, nes gerokai padidėtų mokesčiai už didelio ploto patalpose sunaudotą centralizuotą šilumą, taip pat ieškovas ateityje patirtų išlaidų, siekdamas apginti savo teises.
- 16.5. Ieškovas, pateikdamas ieškinį ir kitus procesinius dokumentus, prašymus, nevilkino proceso, o siekė apginti savo pažeistas teises.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:



*Dėl bylos nagrinėjimo ribų*

17. Kaip matyti iš bylos medžiagos, šalys nesutaria dėl to, ar atliekant namo renovaciją ieškovui nuosavybės teise priklausančios patalpos turi būti prijungtos prie centrinės kolektorinės šildymo sistemos ir tam minėtose patalpose turi būti sumontuoti atitinkami įrenginiai.
18. Anksčiau vykusiam teismo procese (civilinė byla [Nr. S2-5590-434/2019](#)) atsakovė (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrija kreipėsi į teismą, prašydama išduoti leidimą patekti į ieškovui V. M. nuosavybės teise priklausančias patalpas, esančias (duomenys neskelbtini), ir leisti atlikti bendrojo naudojimo šildymo sistemos, karšto vandens sistemos modernizavimo darbus. Prašomas leidimas Panevėžio apylinkės teismo 2019 m. gegužės 28 d. nutartimi buvo išduotas. Ši nutartis atnaujinus procesą to paties teismo 2019 m. gruodžio 18 d. nutartimi buvo panaikinta, o prašymas dėl leidimo išdavimo atmestas.
19. Ieškovas nagrinėjamoje byloje prevenciniu ieškiniu prašė uždrausti atsakovėms atlikti neteisėtus veiksmus – prijungti ieškovui nuosavybės teise priklausančią 212,08 kv. m negyvenamąją patalpą (kavinę-konditerijos cechą), esančią (duomenys neskelbtini), prie centrinės kolektorinės šildymo sistemos.
20. Panevėžio apylinkės teismas 2020 m. vasario 4 d. nutartimi priėmė ieškinio atsisakymą ir civilinę bylą nutraukė, grąžino ieškovui 75 Eur žyminio mokesčio dalį, priteisė iš atsakovių ieškovui po 2587,50 Eur ir po 14,30 Eur teismo procesinių dokumentų įteikimo išlaidų atlyginimo valstybei.
21. Panevėžio apygardos teismas, išnagrinėjęs atsakovių atskiruosius skundus, 2020 m. gegužės 12 d. nutartimi paliko nepakeistą Panevėžio apylinkės teismo 2020 m. vasario 4 d. nutartį; priteisė ieškovui iš atsakovių po 700 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

22. Kasaciniais skundais neskundžiamos teismų nutarčių dalys, kuriomis nuspręsta priimti ieškinio atsisakymą ir bylą nutraukti, o tik nesutinkama su bylinėjimosi išlaidų paskirstymu: atsakovės siekia, kad ne ieškovui, o joms būtų atlygintos bylinėjimosi išlaidos. Nepaisant to, tiek abiejų atsakovių kasaciniuose skunduose, tiek ieškovo atsiliepime į juos teikiama daug argumentų, galimai reikšmingų sprendžiant nutarties 17 punkte nurodytą ginčą iš esmės. Atsižvelgdama į kasacinių skundų dalyką, teisėjų kolegija šiuos argumentus vertins tik tiek, kiek jie reikšmingi bylinėjimosi išlaidų paskirstymo teisingumui patikrinti, ir nepasisakys dėl namo renovacijos techninio projekto įgyvendinimo būdų bei apimtys.

*Dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės*

23. Bendrąsias bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisykles reglamentuoja [CPK 93 straipsnis](#). Pagal šio straipsnio 1 dalį, šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą; pagal 3 dalį, teismas gali nukrypti nuo šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos; šalies procesinis elgesys laikomas tinkamu, jeigu ji sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir sąžiningai atliko procesines pareigas. Taigi šiose normose įtvirtinta taisyklė „pralaimėjusi šalis moka“ ir nustatyta išimčių galimybė.
24. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymą, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės, reglamentuoja [CPK 94 straipsnis](#). Remiantis šio straipsnio 1 dalimi, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės, teismas bylinėjimosi išlaidas paskirsto, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos.
25. Šalies procesinis elgesys – tai jos veiksmai (neveikimas) bylos nagrinėjimo teisme metu. Šalies tinkamo elgesio apibrėžtis pateikta [CPK 93 straipsnio](#) 4 dalyje: šalies procesinis elgesys laikomas tinkamu, jeigu ji sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir sąžiningai atliko procesines pareigas. Šalių procesinės teisės ir pareigos išvardytos [CPK 42 straipsnio](#) 1 dalyje, o šio straipsnio 5 dalyje įtvirtinta nuostata, kad šalys joms priklausančiomis procesinėmis teisėmis privalo naudotis sąžiningai, privalo veikti siekdamas, kad byla būtų išnagrinėta greitai ir teisingai, domėtis nagrinėjamos bylos eiga, pasirūpinti tinkamu atstovavimu, pateikti įrodymus, pranešti teismui apie ketinimą nedalyvauti teismo posėdyje ir nurodyti nedalyvavimo priežastis. (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 31 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-518-248/2018 28 punktą; 2019 m. spalio 2 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-274-1075/2019 24 punktą).
26. Kasacinio teismo praktikoje, formuojamoje taikant [CPK 94 straipsnio](#) nuostatas, išaiškinta, kad, civilinę bylą nutraukus, bylinėjimosi išlaidos paskirstomos remiantis priežasties teorija, lemiamą reikšmę turi ne galutinio teismo sprendimo priėmimas, o procesinis šalių elgesys, įvertinus bylinėjimosi išlaidų susidarymo priežastingumą, šalių apdairumą, rūpestingumą atliekant procesinius veiksmus, taip pat ir ieškinio padavimą, ir kt. Pagal [CK 1.1, 6.263 straipsnius](#) kiekvienas asmuo turi pareigą laikytis tokio elgesio taisyklių, kad savo veiksmais (veikimu ar neveikimu) nepadarėtų kitam asmeniui žalos, tačiau taip pat jis turi vadovautis ir teisingumo bei sąžiningumo principais ([CK 1.5 straipsnis](#)) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. lapkričio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-214/2014; 2018 m. vasario 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-36-313/2018, 21 punktas).
27. Taikant [CPK 94 straipsnio](#) 1 dalį, įvertinamos reikalavimo pareiškimo ir vėlesnio jo atsisakymo priežastys: ar jo atsisakyta dėl svarbių priežasčių, ar jų nenurodant, ar dėl to, kad kita šalis juos patenkino iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 25 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-167-915/2016](#) 31 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
28. Kasacinis teismas taip pat yra pasisakęs, kad tuo atveju, kai byla baigiama nepriėmus sprendimo dėl esmės, nėra nustatoma, jog bylos šalys būtų piktnaudžiausios savo procesinėmis teisėmis, bylinėjimosi išlaidos paprastai neturėtų būti skirstomos (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 29 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-100-690/2018](#) 11 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
29. Nagrinėjamu atveju civilinė byla, kaip minėta, buvo nutraukta ieškovui atsisakius ieškinio. Dėl šios priežasties, remiantis [CPK 94 straipsnio](#) 1 dalimi ir nurodyta kasacinio teismo praktika, sprendžiant bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą, turi būti įvertintos priežastys, nulėmusios tiek ieškinio pareiškimą, tiek jo atsisakymą, taip pat priežastys, dėl kurių susidarė šalių bylinėjimosi išlaidos, šalių procesinis elgesys bylos nagrinėjimo metu.
30. Visų pirma teisėjų kolegija pažymi, kad ieškovas savo ieškinio atsisakymą grindė tuo, jog civilinėje byloje [Nr. S2-5590-434/2019](#) teismo nutartimi buvo panaikinta ankstesnė teismo nutartis, kuria buvo išduotas teismo leidimas patekti į ieškovui priklausančias patalpas ir jose atlikti tam tikrus darbus, todėl prevencinis ieškiny, kuriuo iš esmės buvo prašoma uždrausti atlikti šiuos veiksmus, nebeteiko prasmės. Atsižvelgdama į tai, kad byla nagrinėję teismai, sprenddami bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą, jį irgi siejo su civilinės bylos Nr. S2-11953-847/2019 baigtimi, teisėjų kolegija taip pat vertins proceso eigą ir nurodytoje civilinėje byloje.
31. Esant iš esmės skirtingoms šalių pozicijoms dėl to, ar atliekant namo renovaciją ieškovui nuosavybės teise priklausančios patalpos turi būti

prijungtos prie centrinės kolektorinės šildymo sistemos ir tam minėtose patalpose turi būti sumontuoti atitinkami įrenginiai, abi šalys, jų manymu, pažeistas savo teises gynė, kreipdamosi į teismą. Teisė kreiptis į teismą yra konstitucinė asmens teisių ir laisvių apsaugos garantija (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalis), ši teisė įtvirtinta ir [CPK 5](#) straipsnio 1 dalyje, pagal kurią teisė į teisminę gynybą turi asmuo, kurio teisė ar įstatymu saugomas interesas yra pažeistas ar ginčijami. Dėl to pasinaudojimas šia teise net ir tais atvejais, kai reikalavimas netenkinamas, savaime negali būti traktuojamas kaip netinkamas šalies procesinis elgesys. Tokiu elgesiu priklausomai nuo konkrečių aplinkybių gali būti pripažinti atvejai, kai asmuo reikiama aiškiai nepagrįstą ieškinį, reiskia pakartotinius ieškinius, kai ginčas jau yra išspręstas, tyčia pažeidžia teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo sąlygas ir pan.

32. Nors nagrinėjamu atveju ieškovas pageidaujama procesinį rezultatą pasiekė kitoje byloje, tačiau jam kreipiantis į teismą su prevenciniu ieškiniu teismo išduotas leidimas patekti atsakovėms į jo patalpas galiojo. Dėl esamo teisinio reglamentavimo ieškovas toje byloje neturėjo galimybės teismo procesinio sprendimo apskusti apeliacinio skundu, jam kreipusis dėl proceso atnaujinimo, buvo atsisakyta tai padaryti, ir tik apeliacinės instancijos teisme procesas buvo atnaujintas ir prašymas perduotas iš naujo spręsti pirmosios instancijos teismui, o šis atsisakė išduoti leidimą. Be to, ieškovas, reikšdamas prevencinį ieškinį ir siekdamas, kad būtų uždrausti atsakovių veiksmai, be kita ko, nurodė, kad atsakovės, patekusios į jo nuosavybę esančias patalpas, ketina atlikti darbus, kurie nenurodyti teismo išduotame leidime. Nagrinėjamoje byloje reikšiamas ieškinyje buvo priimtas nagrinėti, taigi nebuvo nustatyta, kad tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu yra įsiteisėjęs teismo sprendimas ([CPK 137 straipsnio 2 dalies 4 punktas](#)) ar nagrinėjamas tapatus ginčas ([CPK 137 straipsnio 2 dalies 5 punktas](#)). Dėl to bylą nagrinėję teismai pagrįstai nusprendė, kad nagrinėjamoje byloje pareiktas ieškinyje nebuvo perteklinis ar aiškiai nepagrįstas.
33. Bylą nagrinėję teismai taip pat pripažino, kad ieškinio atsisakymą lėmė civilinės bylos Nr. S2-5590-434/2019, inicijuotos atsakovių, baigtis, kurioje atsakovės (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijos prašymas išduoti leidimą buvo atmestas, taigi ji ir kiti asmenys neteko galimybės patekti į ieškovo patalpas, o kartu išnyko pavojus, kad gali būti padaryta žalos, dėl kurio grėsmės ir buvo reikšiamas prevencinis ieškinyje ([CK 6.255 straipsnio 1 dalis](#)). Kitaip tariant, teismai nusprendė, kad ir ieškinio atsisakymą lėmė atsakovių veiksmai, todėl ieškovo šioje byloje turėtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas priteistinas iš atsakovių. Su šia teismų išvada sutikti galima tik iš dalies. Visų pirma paminėtina, kad dėl leidimo atlikti tam tikrus veiksmus kreipėsi tik viena atsakovių – (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrija, todėl kitai atsakovei šis argumentas iš viso netaikytinas. Be to, teisėjų kolegijos vertinimu, teisiškai reikšminga ne tik aplinkybė, kad ieškinio atsisakymą lėmė procesinis rezultatas civilinėje byloje Nr. S2-5590-434/2019, bet ir tai, dėl kokių priežasčių buvo atsisakyta atsakovei išduoti prašomą leidimą. Kaip matyti iš Panevėžio apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 18 d. nutarties, teismas konstatavo, kad tais atvejais, kai byloje yra dvi šalys, turinčios priešingą interesą, bylos nagrinėtiną ginčo teisenos tvarka, kurią taikant viena ginčo šalis (ieškovas) ieškiniu kreipiasi į teismą dėl tariamai pažeistos ar ginčijamos teisės gynimo, reikalavimą nukreipdamas atsakovui. Teismas nurodė, kad klausimo dėl bendrojo naudojimo šildymo sistemos, karšto vandens sistemos modernizavimo darbų atlikimo privačiose patalpose negali išspręsti supaprastinto proceso tvarka.
34. Nekvestionuodama šios nutarties teisėtumą, teisėjų kolegija pažymi, kad nutartini nenumatyta pareiškėjos (vienos iš atsakovių šioje byloje) kreipimosi į teismą nepagrįstumas, nekonstatuota, kad jos teisių pažeidimo nėra. Teismas toje byloje jau buvo vieną kartą išnagrinėjęs prašymą išduoti leidimą atlikti veiksmus ir jį tenkinęs, ir tik atnaujinus bylos procesą prieita prie išvados, kad klausimas nespėjstinas supaprastinto proceso tvarka. Pažymėtina, kad pagal [CPK 579](#) straipsnį prašymai dėl teismo leidimų atlikti veiksmus išdavimo nagrinėtini supaprastinto proceso tvarka. Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir argumentus konstatuotina, kad pareiškėjo kreipimasis į teismą su prašymu išduoti leidimą atlikti veiksmus supaprastinto proceso tvarka netaikytinas netinkamu procesiniu elgesiu, neapdairumu ar pan.
35. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad tiek pirmojoje, tiek nagrinėjamoje bylose šalys kreipėsi į teismą, siekdamas apginti, jų manymu, pažeistas teises (arba esant realiai grėsmei, kad teisės bus pažeistos), nepažeisdamos pareigos sąžiningai naudotis procesinėmis teisėmis, taip pat apdairumo ir rūpestingumo standartų. Ieškovas nagrinėjamoje byloje ieškinio atsisakė, susiklosčius aplinkybėms (panaikinus leidimą atlikti veiksmus), dėl kurių atsiradimo atsakovių nesąžiningas naudojimasis procesinėmis teisėmis nenumatyta, o galutinis rezultatas, jei ginčas būtų nagrinėjamas iš esmės, nežinomas.
36. Kasaciniuose skunduose kaip pagrindas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą iš ieškovo atsakovėms akcentuojamas ir netinkamas ieškovo elgesys bylos proceso metu, nurodant, kad jis prieš pat posėdžius arba jų metu reikšdavo prašymus ir dėl šių prašymų būdavo atidedamas bylos nagrinėjimas. Teisėjų kolegija pažymi, kad šie argumentai buvo teikiami ir apeliacinės instancijos teismui, šis teismas juos vertino ir, atsižvelgdamas į tai, jog bylos nagrinėjimas nebuvo atidedamas išimtinai dėl ieškovo prašymų, kai kurie prašymai buvo pagrįsti (pirmosios instancijos teismas juos tenkino), pripažino ieškovą nepiktnaudžiavus procesinėmis teisėmis. Kasaciniuose skunduose iš naujo vardinami ieškovo pirmosios instancijos teismui teikti prašymai, nurodomas posėdžių skaičius, tačiau neteikiami argumentai, paneigiantys apeliacinės instancijos teismo išvadą, nedetalizuojama, kokios bylinėjimosi išlaidos atsirado būtent dėl proceso trukmės. Dėl to teisėjų kolegija neturi pagrindo dėl ieškovo procesinio elgesio bylos nagrinėjimo teisme metu nuspręsti kitaip, nei nusprendė apeliacinės instancijos teismas.
37. Atsakovių kasaciniuose skunduose nurodoma, kad bylą nagrinėję teismai nukrypo nuo teismų praktikos, suformuotos taikant [CPK 94](#) straipsnį, nurodomos konkrečios bylos, kuriose pasisakyta dėl minėto straipsnio aiškinimo.
38. Teisėjų kolegija pažymi, kad tiek Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje (žr., pvz., 2006 m. kovo 28 d., 2007 m. spalio 24 d. nutarimus), tiek Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. gegužės 25 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-247/2009; 2015 m. birželio 12 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-401-248/2015; kt.) nuosekliai nurodoma, kad remtis teismų precedentais reikia itin apdairiai; precedento galią turi tik tokie ankstesni teismų sprendimai, kurie buvo sukurti analogiškose bylose, kurių faktinės aplinkybės tapачios arba labai panašios į nagrinėjamos bylos. Kasacinis teismas ne kartą yra pabrėžęs, kad nagrinėdamas bylas teismas teisės normas aiškina ir taiko ne *a priori* (iš anksto; nepatikrinęs), o konkrečioje byloje, atsižvelgdamas į konkrečios bylos faktines aplinkybes ir šias siejdamas su taikytina teisės norma (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. kovo 21 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-175/2014).
39. Teismų praktikoje dėl teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų paskirstymą, kai byla baigiama, nepriėmus teismo sprendimo dėl bylos esmės, formuluojami tokių išlaidų paskirstymo kriterijai, tačiau kiekvienu atveju pagal konkrečias bylos aplinkybes sprendžiama, ar jos atitinka nustatytus kriterijus. Nė vienoje atsakovių nurodytų bylų faktinės aplinkybės nebuvo tokios pačios, kaip nagrinėjamoje byloje, todėl nėra pagrindo daryti išvados, kad buvo nukrypta nuo teismų praktikos.
40. Nors nagrinėjamu atveju ieškovo ieškinio atsisakymo priežastis ir susijusi su atsakovės inicijuota kita byla, tačiau situacija negali būti tapatinama su tais atvejais, kai ieškinio atsisakoma, atsakovui pripažinus ir patenkinus ieškinį, kas iš esmės reiskia, kad atsakovas bylą pralaimėjo. Kita vertus, nors pagal reikštą prevencinį ieškinį atsakovėms atsakyti neteks, šalims aktualaus ginčo baigtis nėra aiški, dėl jo galimi kiti teisiniai ginčai. Atsižvelgiant į tai ir į teisiškai reikšmingą aplinkybę, kad byloje nenustatyta šalių piktnaudžiavimo procesinėmis teisėmis, spręstina, kad šiuo konkrečiu atveju būtų teisinga ir sąžininga bylinėjimosi išlaidų neskirstyti.

*Dėl bylos procesinės baigties*

41. Bylą nagrinėję teismai netinkamai įvertino prevencinio ieškinio atsisakymo, bylinėjimosi išlaidų atsiradimo priežastis ir be pakankamo faktinio ir teisinio pagrindo išsprėdė bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą ieškovo naudai, todėl teismų procesinių dokumentų dalys, kuriomis iš atsakovių ieškovui priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, panaikintinos.

42. [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Jeigu apeliacinės instancijos teismas ar kasacinis teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą ([CPK 93 straipsnio](#) 5 dalis).
43. Atsižvelgiant į bylos procesinės baigties rezultata, laikytina, kad patenkinta 50 proc. atsakovių kasaciniuose skunduose pareiktų reikalavimų, taip pat sprendina, kad laikytini pagrįstais 50 proc. atsakovių atskirųjų skundų reikalavimų. Atitinkamai pagal patenktų reikalavimų proporcijas perskaičiuojamas šalių apeliacinės instancijos teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas ir paskirstomas bylinėjimosi išlaidų patirtų kasaciniame teisme, atlyginimas ([CPK 93 straipsnio](#) 2 dalis).
44. Bylos duomenimis, atsakovė Bendrija nepateikė įrodymų, patvirtinančių apeliacinės instancijos teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas.
45. Byloje esantys mokėjimo dokumentai patvirtina, kad atsakovė UAB „Modernaus būsto projektai“ apeliacinės instancijos teisme turėjo 998,25 Eur išlaidų advokato pagalbai (už atskirojo skundo rengimą) (2020 m. kovo 20 d. PVM sąskaita faktūra Nr. FXK-0686, 2020 m. balandžio 8 d. pervedimo išrašas Nr. 540077445). Nurodytos išlaidos viršija Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteisiamo užmokesčio už advokato teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio, patvirtintų teisingumo ministro kartu su advokatų tarybos pirmininku 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85, (2015 m. kovo 19 d. įsakymo redakcija), (toliau – Rekomendacijos) 8.15 papunktyje nurodytą dydį (543,44 Eur (0,4 x 1358,60 Eur (2019 m. 4 ketv.)). Atsižvelgiant į Rekomendacijose nurodytą dydį ir atsakovės atskirojo skundo patenktų reikalavimų dydį, atsakovei UAB „Modernaus būsto projektai“ iš ieškovo priteistina 271,72 Eur (543,44 Eur x 50 proc. / 100 proc.) išlaidų advokato pagalbai apeliacinės instancijos teisme atlyginimo ([CPK 98 straipsnio](#) 1 dalis).
46. Byloje esantys mokėjimo dokumentai patvirtina, kad ieškovas apeliacinės instancijos teisme turėjo 1400 Eur išlaidų advokato pagalbai (po 700 Eur už atsiliepimų į atskiruosius skundus rengimą) (2020 m. vasario 21 d. sąskaita už teisinės paslaugas Nr. TPS-013, 2020 m. vasario 21 d. pinigų priėmimo kvitas Nr. 1043476, 2020 m. vasario 26 d. sąskaita už teisinės paslaugas Nr. TPS-014, 2020 m. vasario 26 d. pinigų priėmimo kvitas Nr. 1043477). Nurodytos išlaidos viršija Rekomendacijų 8.16 papunktyje nurodytą dydį (527,04 Eur (0,4 x 1317,60 Eur (2019 m. 3 ketv.)). Atsižvelgiant į Rekomendacijose nurodytą dydį ir ieškovo atskirojo skundo patenktų reikalavimų dydį, ieškovui iš atsakovių priteistina po 263,52 Eur (527,04 Eur x 50 proc. / 100 proc.) išlaidų advokato pagalbai apeliacinės instancijos teisme atlyginimo ([CPK 98 straipsnio](#) 1 dalis).
47. Apibendrinus priteistas išlaidas apeliacinės instancijos teisme, ieškovui iš atsakovės Bendrijos priteistina 263,52 Eur, o atsakovei UAB „Modernaus būsto projektai“ iš ieškovo priteistina 8,20 Eur (271,72 Eur – 263,52 Eur) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
48. Bylos duomenimis, atsakovė Bendrija nepateikė įrodymų, patvirtinančių kasaciniame teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas; atsakovė UAB „Modernaus būsto projektai“ turėjo 1210 Eur išlaidų už kasacinio skundo rengimą advokato pagalbai (2020 m. birželio 30 d. PVM sąskaita faktūra Nr. FXK-0762, 2020 m. liepos 9 d. pervedimo išrašas); ieškovas turėjo 2400 Eur išlaidų už atsiliepimų į kasacinius skundus rengimą advokato pagalbai (po 1200 Eur už atsiliepimą) (2020 m. liepos 10 d. sąskaitos už teisinės paslaugas Nr. TPS-015 ir Nr. TPS-16 2020 m. liepos 10 d. pinigų priėmimo kvitai Nr. 1043482 ir Nr. 1043483). Prašomų priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dydžiai neviršija Rekomendacijų 8.13 ir 8.14 papunkčiuose nurodytų dydžių, todėl, atsižvelgiant į kasacinių skundų patenktų reikalavimų dydį, ieškovui iš atsakovių priteistina po 600 Eur (1200 Eur x 50 proc. / 100 proc.), o atsakovei UAB „Modernaus būsto projektai“ iš ieškovo – 605 Eur (1210 Eur x 50 proc. / 100 proc.) išlaidų advokato pagalbai kasaciniame teisme atlyginimo ([CPK 98 straipsnio](#) 1 dalis).
49. Apibendrinus priteistas išlaidas kasaciniame teisme, ieškovui iš atsakovės Bendrijos priteistina 600 Eur, atsakovei UAB „Modernaus būsto projektai“ iš ieškovo priteistina 5 Eur (605 Eur – 600 Eur) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
50. Taigi, iš viso ieškovui iš atsakovės Bendrijos priteistina 863,52 Eur (600 Eur + 263,52 Eur), o atsakovei UAB „Modernaus būsto projektai“ iš ieškovo priteistina 13,20 Eur (8,20 Eur + 5 Eur) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis).
51. Bylos duomenimis, pirmosios instancijos teisme patirta 28,60 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. vasario 12 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje kasaciniame teisme patirta 10,19 Eur išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu. Tenkinus kasacinius skundus iš dalies šių išlaidų atlyginimas priteistinas iš ieškovo ir atsakovių po 12,93 Eur ([CPK 96 straipsnis](#)).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panevėžio apylinkės teismo 2020 m. vasario 4 d. nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo ir Panevėžio apygardos teismo 2020 m. gegužės 12 d. nutarties dalį, kuria ši Panevėžio apylinkės teismo nutarties dalis palikta nepakeista, bei nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo apeliacinės instancijos teisme panaikinti.

Kitą Panevėžio apygardos teismo 2020 m. gegužės 12 d. nutarties dalį palikti nepakeistą.

Priteisti iš atsakovės (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijos (j. a. k. 155308938) ieškovui V. M. (a. k. (duomenys neskelbtini)) 863,52 Eur (aštuonis šimtus šešiasdešimt tris Eur 52 ct), o iš ieškovo V. M. (a. k. (duomenys neskelbtini)) atsakovei UAB „Modernaus būsto projektai“ (j. a. k. 302530623) 13,20 Eur (trylika Eur 20 ct) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Priteisti valstybei iš ieškovo V. M. (a. k. (duomenys neskelbtini)) atsakovės (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo savininkų bendrijos (j. a. k. 155308938) ir atsakovės UAB „Modernaus būsto projektai“ (j. a. k. 302530623) po 12,93 Eur (dvylika Eur 93 ct) išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo. Šios sumos mokėtinos į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Sigita Rudėnaite

Donatas Šernas